

Az építési termék irányelv gyakorlati kérdései

VII. rész

Az építési termék irányelv – amely egységesen szabályozza az Európai Unió piacán az építési termékek szabad forgalmazásának feltételeit – honosítását a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM közös miniszteri rendelet tartalmazza. Az uniós csatlakozással egyidejűleg a hazai szabályozás teljeskörűen megfelel az uniós követelményeknek. Az építésügy egyik legátfogóbb, legösszetettebb, az építőipart és az építőanyag-ipart alapvetően meghatározó szabályozása a gyakorlatban számos kérdést vet fel. A tanfolyamokon, szemináriumokon és konferenciákon a piaci szereplők által leggyakrabban felvetődő, vélhetően közérdeklődésre számot tartó kérdésekből és válaszokból indított sorozatunkat folytatjuk. Ennek célja, hogy az uniós és a hazai gyakorlatban felmerült kérdésekre és problémákra adott, általunk helyesnek vélt válaszokat a piac többi szereplőjével is megosszuk, ami orientálhatja őket saját gyakorlatuk kialakításában.

44. Milyen lehetősége és kötelezettsége van egy gyártónak, ha egy új építési terméket jogszervén kívánja forgalmazni?

A gyártónak célszerű már a termékfejlesztés megindítása előtt megismerni, hogy az adott termékre milyen műszaki specifikáció létezik.

Amennyiben létezik *harmonizált európai szabvány*, akkor az ennek való megfelelést kell igazolni. A megfelelési igazolási eljárást az Unió Bizottsága vonatkozó határozatában meghatározott megfelelési módozat szerint kell lefolytatni. Ez esetben sikeres megfelelési igazolás birtokában a CE jelölés felkerülhet az építési termékre, ami az egész Európai Gazdasági Térségben szabad forgalmazást biztosít.

Amennyiben nincs harmonizált európai uniós szabvány, de van *nemzeti szabvány*, akkor az abban foglalt követelményeknek és feltételeknek való megfelelést kell igazolni, ha csak a magyarországi piacon kívánják az építési terméket forgalmazni. A megfelelési igazolási eljárásnál ugyanezek figyelembe kell venni a vonatkozó bizottsági határozatot.

Amennyiben nincs érvényben szabvány, akkor a konkrét építési termékre először műszaki specifikáció kidolgozását kell kezdeményezni egy erre jogosult jóváhagyó szervezetnél. A műszaki specifikáció lehet *Európai Műszaki Engedély (ETA)* vagy *Építőipari Műszaki*

Engedély (ÉME). Ha van az adott építési termékre vonatkozó, a Jóváhagyó Szervezetek Európai Intézményének (EOTA) *Útmutatása (ETAG)*, akkor a műszaki specifikáció kidolgozásánál azt figyelembe kell venni, akár európai uniós, akár nemzeti műszaki specifikációról legyen szó. Ezt követően és ennek megfelelően kell a megfelelési igazolási eljárást lefolytatni.

Vagyis: ha van szabvány, akkor az annak való megfelelést kell igazolni. Persze, ha az építési terméket az EGT területén kívánják forgalmazni – s az érvényes szabvány „csak” nemzeti –, akkor lehet Európai Műszaki Engedély kidolgozását is kérni, majd az ennek való megfelelést igazolni. Ha nincs hatályos szabvány, akkor a gyártó döntési lehetősége attól függ, csak Magyarországon vagy az egész EGT területén forgalmazzák az építési terméket. Az előbbihez az ÉME, az utóbbihoz az ETA tartozik.

45. Az Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) megszerzése egy konkrét gyártó konkrét terméke esetén elégséges az építési termék forgalmazásához?

Az Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) önmagában egy műszaki specifikáció, amely nem ad alapot az építési termék forgalmazásához. Az ÉME – ha ez az előírt vagy választott műszaki specifikáció – csupán szükséges, de nem elégséges feltétele a forgalmazásnak. Az építési ter-

mék forgalomba hozatalához az ÉME-nek való megfelelést is igazolni kell. A megfelelési igazolási módokat fajtájt az ÉME tartalmazza, ami megegyezik az adott termékre vagy termékcsaládra vonatkozó bizottsági határozatban szereplő módozattal, vagy a jövőhágyó szervezet határozza azt meg.

46. Milyen megfelelési igazolásra van szükség, ha egy adott építési termékre a megfelelés-igazolási módozat 4-es, nincs az adott építési termékre európai műszaki specifikáció, és az építési terméket külföldről hozzák be?

Amennyiben a megfelelési igazolás módozata 4-es, olyan szállítói megfelelési nyilatkozatra van szükség, amelyknél nem kell a megfelelési igazolási eljárásba független kijelölt szervezetet igénybe venni. Ugyanakkor a konkrét építési termékre Építési Műszaki Engedélyt kell kidolgozni a magyar jövőhágyó szervezetnek, az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht.-nek, vagy a más jövőhágyó szervezet által kidolgozott műszaki specifikációt elfogadni. Az ezt követő megfelelési igazolási eljárást a gyártó (szállító) maga is lefolytathatja.

47. A betongyártásra melyik megfelelési igazolási módozatot kell alkalmazni?

A hatályos szabvány szerint a betongyártásnál a 2+ megfelelési igazolási módozatot kell alkalmazni. Ami azt jelenti, hogy szállítói (gyártói) megfelelési nyilatkozat alapján a beton forgalomba hozható. Ennek feltétele – többek között –, hogy folyamatos gyártásközi ellenőrzést kell végezni, mégpedig független kijelölt szervezetnek. Ennek tanúsítása feltétele a szállítói megfelelési nyilatkozatnak.

48. Az Európai Unió országában a lakásépítések technológiai kösött a könnyűszerkezetes építés általában nagyobb részarányt képvisel, mint nálunk. Mégis Európán két gyártó két termékre készült Európai Műszaki Engedély (ETA). Mi ennek az oka, és mi kell a forgalmazásukhoz és építéskööz?

A könnyűszerkezetes házak területére kétféle Útmutatót (ETAG-ot) is készített az EOTA (007 Favázás építési rendszerek; 012 Gerenda építőkészletek). Ezekre a szerkezetekre, készletekre vagy Európai Műszaki Engedélyt, vagy Építőipari Műszaki Engedélyt kell kidolgozni. Mindkét esetben az ETAG-okban foglalt követelmények és feltételek szerint kell eljárni. A megfelelési igazolási eljárást az adott műszaki specifikációban foglaltak szerint kell lefolytatni. A tényleges és hatályos Európai Műszaki Engedélyek alacsony száma annak magas költségével és viszonylag hosszú kidolgozási idejével függ össze. A gyártók többsége csak egy vagy néhány országban tervezi termékét forgalmazni és építeni. Racionálisabb döntésnek vélik az egyes országokra vonatkozó nemzeti műszaki specifikáció szerinti eljárást.

49. Az Európai Műszaki Engedély (ETA) és az Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) is konkrét építési termékre és konkrét gyártóra vonatkozik. Mi a helyzet akkor, ha olyan építési termékre dolgozzák ki valamelyik műszaki specifikációt (ETA vagy ÉME), amelyekre már létezik?

Az ETA és ÉME mindig konkrét építési termékre vonatkozik. Lehetséges, hogy ugyanolyan vagy hasonló építési termékre kértek műszaki specifikáció kidolgozását, mint amilyenre korábban már készült. Ebben az esetben a korábbi eljárás bizonyos elemei felhasználhatók, de akkor is új – az adott konkrét építési termékre vonatkozó – műszaki specifikációt kell kidolgozni. Nyilván ekkor az eljárás időszükséglete és költségigénye is mérsékeltebb lehet.

50. Milyen ütemben dolgozzák ki a harmonizált európai szabványokat, mennyi írtető el 2005 ápriliában, s mi várható ezen a területen?

Az építési termékekhez kapcsolódóan ez ideig (2005. április 15.) 538 harmonizált európai szabvány kidolgozásával foglalkozott az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN). Ezek közül 276-ot már elfogadtak. Ebből 154 már megjelent az Európai Unió hivatalos közlönyében az Officele Journal-ban (OJ). További 96 elfogadott szabvány vár az OJ-beli megjelenésére, míg 26-nak a ratifikálása történt meg. A hivatalos megjelenést követően a magyar honosításra is rövid időn belül sor kerül. Várható hogy ezentúl évente 100–150-nel növekszik az Építési Termék Irányelv hatálya alá tartozó, elfogadott harmonizált európai szabványok száma.

51. Az építési termékek megfelelési igazolás megfelelési tanúsítvánnyal vagy szállítói megfelelési nyilatkozattal biztosítható. Melyik megfelelési módozat esetén mire van szükség?

Szögezzük le, hogy szállítói (gyártói) megfelelési nyilatkozatra minden megfelelési módozat esetén szükség van. Az 1-es módozat esetén a megfelelési nyilatkozatot a kijelölt szervezet megfelelési tanúsítása alapján lehet kiadni. A 2-es módozat esetén az üzemi gyártásellenőrzést kell kijelölt szervezetnek tanúsítani, ez kell a szállítói megfelelési nyilatkozathoz. A 3-as módozat esetén első típus vizsgálatot kell a kijelölt vizsgáló laboratóriumnak elvégezni a szállítói megfelelési nyilatkozathoz. A 4-es az egyetlen megfelelési módozat, ahol nem kötelező független, kijelölt szervezetet igénybe venni – de azért lehetséges és többen élnek is ezzel a lehetőséggel – a szállítói megfelelési nyilatkozathoz.

Horváth Sándor
az ÉMI Kht. vezérigazgató-helyettese,
a Magyar Építőanyagipari Szövetség elnöke